

NAŠ GLAZBENI ŽIVOT

Tužaljke u zagrebačkoj Prvostolnici

Već desetljećima na Veliku srijedu, Veliki četvrtak i Veliki petak grne veliko mnoštvo Naroda Božjeg u zagrebačku Prvostolnicu da prisustvuje pjevanju Tužaljki (Lamentacija). Istina neki dolaze iz čisto umjetničkih pobuda, no većina ih sigurno dolazi iz pobožnosti. Sigurno je jedno da je to za sve njih poseban događaj.

Zadnjih nekoliko godina Tužaljke se pjevaju samo na Veliku srijedu. Nakon izlaska Časoslova naroda Božjeg na hrvatskom jeziku, počelo se govoriti da bi Tužaljke potpuno otpale. No odgovorni za liturgiju u zagrebačkoj Prvostolnici našli su sretno rješenje. Naime na Veliku srijedu poslije moljenja (čitanja) Večernje Velike srijede i Službe čitanja Velikog četvrtka slijedile su Tužaljke proroka Jeremije. Potrebno je naglasiti da je moljenje Časoslova bilo na hrvatskom jeziku, dok su Lamentacije bile na latinskom jeziku.

Ovogodišnje pjevanje Časoslova na Veliku srijedu djelovalo je doista svečano. Bogoslovi Nadbiskupskog bogoslovskeg sjemeništa u Zagrebu, kanonici Prvostolnog kaptola i prebendari obučeni u reverende i rokete nalazili su se u koru iza glavnog oltara i naizmjenično pjevali psalme. Da se postigne i aktivno sudjelovanje vjernika bogoslovi su umnožili separat Časoslova za tu prigodu i podijelili prisutnima. Službu je predvodio pomoćni biskup zagrebački dr. Josip Salač. Uglavnom bio je to prizor kakav se u zadnjih nekoliko godina nije vidio u zagrebačkoj Prvostolnici.

Nakon završene službe čitanja zagrebački bogoslovi otpjevali su četveroglasno Otpjev: Eram quasi agnus. Nakon tihog uvoda orgulja Prvostolnicom se širio glas: Incipit lamentatio Jeremiae prophetae. Prvo čitanje pjevao je g. Ljubomir Štefatić, drugo g. Marijan Jurišić, a treće čitanje pjevao je 4-glasni katedralni bogoslovski muški zbor. Na orguljama je pratio orguljaš Prvostolnice prof. Anđelko Klobučar. Dirigirao je regens chori Mo. Ljubomir Galetić.

Ovdje donosimo hrvatski prijevod Tužaljki da i oni koji nisu prisustvovali dobiju pregled što su to Tužaljke.

OTPJEV: (Eram quasi agnus)

Bijah kao nevini jaganjac, odveden na zaklanje, a da nisam znao:

Vijećali su moji protivnici protiv mene govoreći: Dođite, pomiješajmo drvo u kruh njegov i uklonit ćemo ga iz zemlje živih.

Svi moji neprijatelji mislili su zlo o meni: nepravednu riječ upravili su na mene govoreći:

Dođite, pomiješajmo drvo u kruh njegov i uklonit ćemo ga iz zemlje živih.

PRVO ČITANJE:

Tuž 1,1-12

ALEF

Kako osamljena sjedi
prijestolnica, nekoć naroda puna;
postade kao udovica,
nekoć velika među narodima.
Vladarica nad pokrajinama,
na tlaku sada ide.

BET

Noći provodi gorko plačući,
suzama pokriva obraze.
Nikog nema da je utješi,
od svih koji su je ljubili.
Svi je prijatelji iznevjeriše
i postade joj neprijatelj.

GIMEL

Izagnan je Juda, u nevolji je
i u progonstvu teškom.
Sad živi među poganima,
ne nalazi počinka.
Svi ga gonitelji sustižu
u tjesnacima.

DALET

Putovi sionski tuguju,
jer nitko ne dolazi na svetkovine.
Sva su vrata razvaljena,
svećenici uzdišu,
Ucviljene su djevice njegove,
a on je pun gorčine.

HE

Tlačitelji njegovi sada gospodare,
neprijatelji likuju;
Gospodin ga ucvili
zbog grijeha njegovih premnogih.
Djeca mu otišla u izgnanstvo
pred tlačiteljem.

Jeruzaleme, Jeruzaleme,
obradi se Gospodinu Bogu svome.

OTPJEV (In monte Oliveti)

Na Maslinskoj gori molio se Ocu:
Oče, ako je moguće, neka me mimoide ovaj kalež.
Duh je istina pripravan, ali tijelo je slabo.
Bdijte i molite da ne padnete u napast.
Duh je istina pripravan, ali tijelo je slabo.

DRUGO ČITANJE

VAU

Povukla se od Kćeri sionske
sva slava njezina.

Knezovi joj postadoše ko ovnovi
koji paše ne nalaze;
nemoćni vrludaju ispred goniča.

ZAJIN

Jeruzalem se spominje
danā bijede i lutanja
kad mu narod dušmanu u ruke pade,
a nitko mu pomoći ne pruži.
Tlačitelji ga gledahu smijući se
njegovoj propasti.

HET

Teško sagriješi Jeruzalem,
postade kao nečistoća ženina.
Svi što ga štovahu, sada ga preziru:
jer vidješe golotinju njegovu.
On samo plače
i natrag se okreće.

TET

Skuti su mu uprljani
nije ni sanjao što ga čeka.
Duboko je pao,
a nikog da ga tješi.
»Pogledaj, Gospodine moju nevolju:
jer neprijatelj likuje.«

Jeruzaleme, Jeruzaleme,
obradi se Gospodinu Bogu svome.

OTPJEV (Tristis est)

Zalosna je duša moja sve do smrti:
ostanite ovdje i bdijte sa mnom:
Sad ćete vidjeti mnoštvo, koje će me okružiti:
Vi ćete se razbježati, a ja ću poći da se uništim za
vas.

Evo bliži se čas, i Sin će čovječji biti predan u
ruke grešnika.

Vi ćete se razbježati, a ja ću poći da se uništim za
vas.

TREĆE ČITANJE

JOD

Neprijatelj poseže rukom
za svim dragocjenostima njegovim.
Gledao je gdje pogani
provaljuju u njegovo Svetište,
oni kojima si zabranio
i pristup u svoj zbor.

KAF

Sav narod njegov jeca,
tražeći kruha;
svi daju dragulje za hranu,
da bi ponovo živnuli.
Evo, Gospodine, pogledaj
kako sam prezren.

LAMED

Svi vi što putem prolazite,
pogledajte i vidite
ima li boli kakva je bol
kojom sam ja pogođen,
kojom me Gospodin udari
u dan žestokog gnjeva svoga!

Jeruzaleme, Jeruzaleme,
obradi se Gospodinu Bogu svome.

OTPJEV:

Evo vidjeli smo ga. On nema ljepote ni ukrasa.
Nema na njemu izgleda.

On je nosio naše grijeha i za nas trpi:

Ranjen je zbog naših bezakonja.

Ozdravili smo po njegovoj modrici.

On je uzeo naše slabosti i sam nosio naše boli.

Ozdravili smo po njegovoj modrici.

Na kraju treba samo poželjeti da tužaljke budu
svake godine što svečanije i da potiču na dublje
shvaćanje muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova.

K.

Vinkovci

U glavnoj i najvećoj katoličkoj crkvi u Vinkov-
cima (posvećena sv. Ivanu Nepomuku) i ove je
godine vrlo svečano obavljeno bogoslužje kroz
Sveti tjedan i na Uskrs. Evo o svemu kratkog do-
pisa.

Cvjetnica—Nedjelja Muke Gospodnje: U prepu-
noj crkvi objavio je svete obrede vinkovački župnik
preč. g. Josip Pavlović, uz asistenciju liturgijski
obučenih dvadesetak ministranata. Za vrijeme sve-
čane procesije zbor je pjevao himan: *Slava, čast i
hvala Ti.* Iza čitanja na misi pjevao je pripjevni
psalam najbolji tenor našeg pjevačkog zbora g.
Zvonko Domaćinović, liturgijski i muzički lijepo
dotjerano; na prikazanju od A. Canjuge *Plači pu-
če moj* 4-glasni mješoviti zbor; na pričesti zbor i
puk nekoliko pričesnih popijevaka (pričesti je pri-
stupilo oko 500 vjernika).

Četvrtak Večere Gospodnje: Kod svečane ve-
černje mise zbor je izveo *Misu za mješoviti zbor*
Tarzicije Fosić; kod pranja nogu zbor je pjevao
antifone prema Obredniku; na prikazanje od A.
Canjuge *O sveta Gozbo*, za mezzo-sopran i bariton
uz pratnju orgulja; na pričesti *Uzmite jedite* i na
kraju koralni *Usta moja...* (prijenos Svetoostajst-
va na pokrajnji oltar).

Petak muke Gospodnje: Muku po Ivanu izvo-
dio je zbor i župnik (uloga Isusa). Posebno isti-
čem da je prije toga (iza čitanja) tenor izveo od
A. Klobučara *Krist postade poslušan*. Za vrijeme
klanjanja Križu, zbor je pjevao od Bortnjanskog
Puče moj.

Vazmeno bdijenje: Iza čitanja je zbor pjevao
pripjevne psalme, a isto tako i svečanu misu (iz-
vođači misu Rudolfa Matza); na prikazanju *Uskrs-
nu Isus doista* u obradbi F. Dugana. Na koncu
svega cijela crkva zapjevala *Kraljice neba*.

Prvi dan Vazma: Na prvoj svečanoj uskrsnoj
misi (7 h) pjevali su (poredani na sepenicama sta-
roga oltara) dječaci, tzv. *Polionovi pjevači*, uskr-
ne popijevke iz Kantuala. Pravo je veselje slušati i
gledati ovaj dječjački zbor. Na drugoj, tzv. *đačkoj*
misi pjevala su školska djeca uskrsne pučke popi-
jevke uz pratnju harmonija, a prihvaćala je i cijela
crkva. Na svečanoj misi izveo je naš zbor misu J.
Vrhovskog (dirigirala je prof. Zdenka Janoši, a na
orguljama pratila s. Alemka Štefanko). No ovoj su
misi bile izvedene skladbe *Uskrsno jutro* P. Crn-
kovačkog i *Zemlja uzdrhta* B. Antonića.

L.